

Wanneer u deze preek gebruikt in een kerkdienst, wordt u verzocht dit even te melden aan meijer@enschede-zuid.nl

J.J. Meijer
Predikant
GKV Enschede-Zuid

Website: www.enschede-zuid.nl

De doop vraagt om geloof

(Zondag 27 HC)

*Liturgie zondagmorgen 8/15 februari '04
te Enschede-Oost/Zuid*

Votum en zegengroet
Psalm 100
Lezing van de wet
Psalm 78:1,2
Gebed

*Liturgie zondagmiddag 8/15 februari '04
te Enschede-Noord/West:*

Votum en zegengroet
Psalm 78:1,2
Gebed

Lezen/zingen:

?	Marcus 10:13-16	– Lied 335:1,2
?	Handelingen 16:30-34	– Lied 20:5 (<i>West: Ps 32:3,5</i>)
?	Kolossenzen 2:6-15	– Gezang 16

Tekst: Zondag 27 HC
Verkondiging
Psalm 115:6,7,8

Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Gezang 32:1,2
Zegen

Tekst: Zondag 27 HC
Verkondiging
Psalm 115:6,7,8
Geloofsbelijdenis van Nicea
Gezang 32:1,2
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Psalm 100
Zegen

Gemeente van Jezus Christus.

Het begon met een simpele vraag, op het forum van de jeugdkerk:

‘Wie kan mij het verschil duidelijk maken tussen kinderdoop en volwassendoop?’

Binnen een dag volgden er twee totaal verschillende reacties.

Eén van iemand die rustig op de vraag ingaat.

Maar daarnaast iemand die reageert als door een wesp gestoken:

‘Gaan we nu dat soort discussies ook hier houden?’

DAAR krijgen we nu kerkSCHEURINGEN van! beetje jammer!!!!!!’

Tja, daar sta je dan, als goedwillende vragensteller.

Gelukkig liep het allemaal goed af, en volgde er toch nog een rustige discussie.

Maar zo’n begin is natuurlijk veelzeggend!

Kennelijk gaat er nogal eens wat mis op dit punt.

Sta je zomaar als christenen heel fel tegenóver elkaar.

Kan het ook ánders?

Ik denk het wel. En dat wil ik in deze preek ook proberen.

Mijn idee is om eerst gewoon maar eens het punt te benoemen waarom evangelische christenen kiezen voor een volwassendoop.

Eigenlijk is 'volwassendoop' niet het goede woord.

Het kan ook gaan om jongeren die zich laten dopen, soms al als ze 12 of 13 jaar zijn.

Terwijl in de gereformeerde kerken niet alleen kinderen worden gedoopt, maar ook wel volwassenen.

We hebben er niet voor niets een apart formulier voor.

Nee, bij evangelischen of baptisten spreekt men van een *geloofs*-doop.

Men ziet een hele duidelijke link tussen jouw doop en het geloof.

En als je de bijbel leest, kun je niet anders dan hen op dát punt gelijk geven.

Daar wil ik straks eerst wat over zeggen.

Vervolgens wil ik de vraag stellen: oké, geloof en doop hebben alles met elkaar te maken – maar betekent dat dús dat baby's *niet* gedoopt kunnen worden?

De doop vraagt om geloof.

Maar hóe precies?

En als laatste wil ik dan nog even wat aandacht geven aan bijbelgegevens die de doop van baby's ondersteunen.

Maar dan zijn we inmiddels hoop ik zóver dat we hiermee niet meer een *kloof*

creëren richting onze evangelische broeders en zusters,

maar dat dit puur in het kader komt te staan van:

samen zoeken naar het plan van onze Heer.

Dus eerst de nauwe relatie die de bijbel legt tussen geloof en doop.

Dan de vraag: betekent dat dat dús kinderen niet gedoopt kunnen worden?

En tenslotte: waar halen wij het weg dat wij onze kleine kinderen dopen?

Broeders en zusters, waar denk je aan bij de doop?

Of je die vraag nou stelt op catechisatie,

óf je stelt 'm aan ouders, die de doop hebben aangevraagd voor hun kind...

het antwoord is 10 tegen 1: *het verbond*.

Waarom is de doop zo mooi?

Omdat je daarin ziet dat ook dit kind al hoort bij het verbond...

En dat klopt ook. Daar is niets mis mee.

Maar er zit wel meteen een gevaar aan, als je het zo zegt.

Dat je het verbond niet meer ziet als een relatie, tussen God en jou, tussen God en dat kind dat gedoopt wordt...

Maar vooral als een waardecheque voor de eeuwigheid.

Even cru gezegd: wij zijn al binnen, het feest kan beginnen...

Dat gevaar word je gewaar als je het Nieuwe Testament gaat lezen.

En je ontmoet daar Johannes de Doper, en later de Here Jezus.

Die op het punt van het verbond soms in één keer vlijmscherp uit de hoek komen:

'Denk niet dat jullie er wel komen omdat jullie kinderen van Abraham zijn;

beseft goed dat God zelfs uit deze stenen nog wel kinderen voor Abraham kan verwekken!'

Oftewel: je kunt wel denken dat het goed met je zit, wánt je hoort immers bij Gods verbond.

Maar als daar in je leven weinig of niets van blijkt, kun je het wel vergeten.

Dan zegt dit helemaal niets!

In dat verband is die geschiedenis veelzeggend van kinderen die bij Jezus worden gebracht.

Wij grijpen dat al heel snel aan als bewijs van: zie je wel, ze horen er bij.

Maar dat is toch nét te kort door de bocht.

Want waaróm horen die kinderen erbij?

Omdat hun ouders hen doelbewust bij Jézus brengen.

Omdat ze willen dat Jezus hen de handen oplegt.

En ze zegent. (zo staat het in Matteüs 19)

En dan staat er hier in Marcus dat de discipelen die ouders onderuit de pan geven.

De discipelen bestráften hen.

En toen Jezus dat zag, nam Hij het zeer kwalijk.

En dat is eigenlijk nog te lief vertaald.

Want eigenlijk staat er: Jezus werd furieus.

Nou, dat is een heel sterk woord, dit is de enige plek waar dat zó van de Here Jezus wordt gezegd.

Hij werd furieus. Hij ontplofte helemaal, zouden wij misschien zeggen.

Hier staan de zaken dus méér dan op welk ander punt ook maar op scherp.

En dat heeft alles met die kinderen te maken.

Maar dan vooral op het punt van: waar draait het nou om wil jij het Koninkrijk van God binnengaan?

Waar draait het dan om? Wat is dan het allerbelangrijkste?

Dat je dat Koninkrijk *ontvangt!*

'Wie het Koninkrijk van God niet ontvángt, als een kind, die kan het gevoeglijk vergeten, die komt er van zijn levensdagen niet binnen!'

Voelt u, broeders en zusters, hoe we hier bij de kern komen?

Die ligt maar niet bij de vraag: moeten kinderen nou wel of niet gedoopt worden?

Maar die ligt nog een stap daarvóór: *wat moet je doen om gered te worden?*

En dan slaan Jezus' eigen leerlingen kennelijk de plank finaal mis.

Jezus wordt furieus: jullie snappen er ook werkelijk geen ene biet van.

Uitgerekend wat jullie veroordelen, dat is nou exáct de enige weg om gered te worden.

Namelijk het intense besef van: Jezus' zegen heb ik nodig.

Daar hoef ik niet eerst heel lang voor gestudeerd te hebben,

of jarenlang intensief alles voor gedaan te hebben om Hem een handje te helpen (zoals die discipelen)...

Nee, daarvoor is slechts dit ene nodig: als zo'n kind je te laten omarmen door Jezus, en je door Hem te laten zegenen.

Precies hetzelfde zie je bijv. in Handelingen 16, bij die cipier van de gevangenis.

Heren, wát moet ik doen om behouden te worden?

Vast een heleboel, daar moet ik vast nog een hele cursus voor volgen, en me bewijzen door inzet van alles wat ik heb...

Nee, zeggen Paulus en Silas.

Weet je wat jij moet doen?

Je vertrouwen stellen op de Here Jezus.

En als je dat doet, dan word je gered.

Broeders en zusters, één vraag: werkt dat bij ons ook nog zo?

Nemen wij zó onze kinderen mee? In het gelóóf?

Of dringen allerlei andere dingen naar de voorgrond.

Interessante discussies over echtscheiding, zoals hierboven in Marcus 10?

Of heftige discussies over andere christenen, en wat zij wel niet precies verkéérd zien, en wij goed?

Terwijl intussen de zaak waar het om gaat zomaar in de mist terecht komt...

Je vertrouwen op de Here Jezus stellen, op Zijn bloed, en op Zijn Geest die je leven nieuw zal maken.

Die worden je beloofd, zegt Zondag 27.

Maar wat heb je daaraan als je ze niet ge-looft?

Als je je niet laat omarmen door Jezus' liefde?

Niks!

Dan slaat de sleur toe, je straalt weinig warmte en liefde uit,

en de kerk – nou, die moet niet teveel van me vragen, want ik heb het druk, weet je.

Druk waarméé dan?

En wat betekent Gód dan?

Is Hij er alleen voor als je wat tijd over hebt?

Haal je zondag alleen even weer je stempeltje voor het eeuwige leven?

Ik zeg dit niet om maar wat te stoken, broeders en zusters.

Maar omdat ik denk dat we op dit punt nog heel wat van onze evangelische broeders en zusters kunnen leren.

Het is niet voor niets dat zij bij een geloofs-doop uitkomen.

Dat is niet maar op grond van een theoretisch onderzoek of zo.
Maar dat heeft alles te maken met de praktijk van het leven in de kerk.
Waar men zich ernstig afvraagt hóe levend die kerk soms nog is.
Hoe sterk Jezus daar nog alles en iedereen beheerst.

En dan is het heel makkelijk om even wat teksten te zoeken waarmee de kinderdoop wordt bevestigd, en dan is je geweten weer rustig.

Maar dan ben ik bang dat Jezus ook richting ons vroeg of laat furieus zal worden: waar zijn jullie in vredesnaam mee bezig?!

Want wie niet het Koninkrijk van God ontvangt als een kind, die zal er voorzeker niet binnengaan!

De doop vraagt dus om geloof, daar is de bijbel heel duidelijk over.

En ik zeg niet dat dat geloof er in onze kerken niet is.

Sterker nog: ik zie het aan alle kanten om me heen, gelukkig wel.

Maar ik zie óók het tegenovergestelde.

Ik zie slapheid, ik zie sleur.

Kerkmensen die nergens warm voor te krijgen zijn.

Die de bijbel nog maar soms lezen, en er nooit over praten.

En ik hoor dat jongeren die dolgraag belijdenis willen doen, tegelijk zich in alle ernst afvragen: maar ben ik er al wel aan toe?

Ja, ik geloof in God, ik wil me overgeven aan Jezus...

maar is dat genoeg? Ik weet nog lang niet alles, ik heb niet overal direct een mening over...

Zijn wij als volwassenen dan soms toch niet net als de discipelen – mét alle goede bedoelingen, die zij ongetwijfeld ook hebben gehad! – dat we onze kinderen toch verhinderen om bij Jezus te komen.

Het hen onnodig moeilijk maken.

Ja, hoe *kinderlijk* gelovig zijn wij dan eigenlijk nog zélf?

Alleen: betekent dat dat ik, mét dat ik dit signaleer, m'n kinderen niet meer kan laten dopen?

En dat ik me zelf voor een tweede keer moet laten dopen?

Als bewijs dat het mij echt menens is?

Daar wil ik graag in de tweede plaats met u en met jullie over nadenken.

Je kunt de onvrede over de situatie in de kerk voor een deel herkennen, zoals die door evangelische christenen wordt gesignaleerd.

Maar ligt dús het probleem bij het feit dat je al als baby bent gedoopt?

Ik wil hiervoor met u even kijken naar Kolossenzen 2.

Ook dit gedeelte wordt vaak gebruikt ter ondersteuning van de kinderdoop.

En ik denk dat daar ook goede redenen voor zijn.

Maar even afgezien daarvan: wat is volgens Kol.2 eigenlijk *het wezen* van de doop?

Daarvoor moet je even kijken naar vers 11 en 12.

Daar staat: 'in Hem (Jezus Christus) bent u ook met een besnijdenis besneden die geen werk van mensenhanden is...'

Daar grijpt Paulus dus terug op de besnijdenis zoals die in het OT gebruikelijk was.

Jongetjes werden op de 8^e dag besneden.

Alleen: dat gebeurde door mensenhanden, terwijl u – zegt Paulus – een besnijdenis hebt ondergaan waar geen mensenhand aan te pas is gekomen.

Wie heeft *deze* besnijdenis dan gedaan?

Christus!

Hij heeft maar niet een stukje vlees van u afgesneden, maar uw hele vleselijke lichaam.

Uw hele bestaan dus dat door de zonde was bedorven.

Dat heeft Christus weggesneden: helemaal weg, dat telt voor God niet meer, dat bestaat voor Hem niet meer.

Er is – vers 14 – helemaal niets meer dat tégen ons getuigt.

Want dat heeft Christus allemaal aan het kruis gespijkerd.

Of, in een ander beeld, met een spons weggewist van het bord.

Zoals een meester of juf het bord weer schoonveegt.

Nou, en dáár wijst de doop op, zegt Paulus in vers 12:
u bent door Christus besneden, ómdat u met Hem begraven bent *in de doop*.
Dus die doop wijst erop dat je deel krijgt aan deze besnijdenis.
Dat al je zonden door het bloed van Jezus Christus weggedaan zijn.
Voor God niet meer bestaan.

Let wel: de doop *is* niet die besnijdenis van Christus.
Maar hij *verwijst* ernaar.
Dat betekent dat dit niet automatisch op jouw rekening wordt bijgeschreven, om zo te zeggen.
Al je tekorten in één klap aangevuld – of je het nu wilt of niet...
Nee, aan de ene kant geldt: alles gebeurt van a tot z door Christus, het is allemaal genade, geen mensenhand komt er aan te pas.
Maar aan de andere kant: jouw geloof staat hier niet buitenspel.
Je gaat pas leven – zegt vers 12 – *door het geloof* aan de werking van God.

In die zin is het net als met de letterlijke besnijdenis, in het Oude Testament.
Door evangelischen wordt nogal een tegenstelling gezien tussen het oude en het nieuwe verbond.
Het oude verbond zou dan veel meer uitwendig zijn, allerlei rituelen en zo.
Terwijl het nieuwe verbond juist gaat om de binnenkant: je hart, je geloof.
Maar dan vergeet je volgens mij dat ook bij de besnijdenis, in het oude verbond, God steeds weer hamerde op ‘de besnijdenis *van het hart*’.
Dus ook de besnijdenis vroeg al om gelóóf.

Abraham gelóófte God, staat er dan, en dát werd hem gerekend tot gerechtigheid.
En Abraham wordt in het NT niet voor niets ‘de vader van alle gelóvigen’ genoemd.
Lees maar Galaten 3:6 e.v., daar vind je dat heel duidelijk.
Vers 7: ‘U bemerkt dus dat zij die uit het gelóóf zijn kinderen van Abraham zijn.
En de Schrift die tevoren zag dat God de heidenen uit gelóóf rechtvaardigt,
heeft tevoren aan Abraham het evangelie verkondigd:
In u zullen alle volken gezegend worden.
Zij, die uit het gelóóf zijn, worden dus gezegend samen met de gelóvige Abraham.’

Dus hoezo is het nieuwe verbond een heel ander dan het oude?

Het ging toen èn nu om precies hetzelfde!

Met dit verschil dat nu *de belofte van de Geest* ten volle is uitgekeerd (Gal.3:14).

Maar dat heeft nog steeds direct te maken met de zegen van Abraham!

De besnijdenis vroeg al om geloof,

en zo vraagt de doop dat vandaag nóg.

Juist omdat zowel de besnijdenis als de doop zó duidelijk maken dat het werk van Christus voor ons persoonlijk bestemd is.

De doop zelf zegt niet zozeer wat over *ons* geloof, maar alles over wat *Christus* voor ons heeft gedaan en ín ons wil doen.

Maar juist daarom vraagt het erom dat wij bij het opgroeien bij Jezus gebracht worden, en alles leren verwachten van Hem, ons vertrouwen stellen op Hem, ja in Hem gaan gelóven.

Dan tot slot: waar haal je het uit de bijbel dat ook de kleine kinderen gedoopt moeten worden?

De doop vraagt om geloof. Dat zagen we allereerst.

Dat sluit de kinderdoop echter niet uit, zagen we zopas.

Maar dan nog een laatste stap: leert de bijbel eigenlijk wel zoiets als de kinderdoop?

Nou, als u bedoelt: geef me even een letterlijke tekst waar dat staat... nee!

Maar stel even dat God in het NT heel anders met de kinderen zou omgaan, dan al die duizenden jaren ervoor, toen ze gewoon allemaal besneden werden...

lag het dan niet voor de hand dat juist dáár een duidelijke tekst over had gestaan in het Nieuwe Testament?

Met andere woorden: nu er geen enkele aandacht aan wordt gegeven, ligt het veel meer voor de hand dat God op dezelfde manier verder is gegaan met de gelovige ouders én hun kinderen.

Dit wordt bevestigd als we bijv. Handelingen 16 er nog eens bijpakken, de verzen die we zopas hebben gelezen.

Na de aardbeving roept de cipier van de gevangenis in wanhoop uit:
wat moet *ik* doen om gered te worden?

Paulus en Silas geven hem ook persoonlijk antwoord: jij moet je vertrouwen stellen op de Here Jezus...

Maar wat is dan het resultaat? ...dan zul je behouden worden, jij *en je huis*.

Nog even afgezien van de vraag of er bij dat huis van hem ook kinderen hoorden...

Maar dan *nóg* is het heel wonderlijk dat dit *zó* wordt gezegd.

Eén man komt tot geloof, en vervolgens wordt z'n hele huis gered!

Dus in ieder geval zijn vrouw, z'n slaaf of slavin...

Want dat betekent dat woord 'huis'.

En dan moet je bedenken dat dit nou typisch een uitdrukking is vanuit het Oude Testament!

'Met zijn huis', of 'met zijn hele huis' is daar een vaste uitdrukking voor een man *mét* z'n hele gezin, inclusief de kinderen.

Denk alleen maar aan die bekende tekst uit Jozua 24:15:

'Maar ik *en mijn huis*... wij zullen de Here dienen!'

Maar zo zijn er talloze teksten te noemen waar dit in voorkomt.

En die uitdrukking bleef ook in de tijd tussen Oude en Nieuwe Testament.

Iemand met zijn huis: dat sloeg altijd op een man met allen die bij zijn huishouding hoorden, dus ook slaven en slavinnen, maar in ieder geval vrouw en – als die er waren – kinderen.

Maar stel nou dat in het NT kinderen niet gedoopt werden, dan had iemand als Paulus in Hand.16 toch nooit meer die uitdrukking kunnen gebruiken, van: u *én uw hele huis*.

Want dit is ook maar niet de enige plek waar dit voorkomt: zo zijn er wel tien teksten te noemen.

En het is al onwaarschijnlijk als er bij al die 10 teksten geen kinderen in zo'n huis aanwezig waren.

Maar als kinderen ook helemaal niet gedoopt *móchten* worden, dan had Paulus toch

echt wel een ander woord gezocht dan het 'u én uw huis'.

Het blijft voor ons lastig om dit te volgen:

dat één man een bepaalde beslissing neemt en dat dit dan beslissend is voor het hele gezin... - *Speak for yourself!* zouden wij zeggen.

Zéker wat het geloof betreft.

Maar ook dat is weer een aanwijzing van wat we al vonden in Kol.2:

de doop is geen bevestiging van het geloof, maar van het evangelie, van het werk van Christus wat Hij vóór je deed op Golgotha, en wat Hij nu wil doen in je hart.

Dan is God zo royaal dat Hij daar het hele gezin mee wil zegenen, als het hoofd van dat gezin tot geloof komt.

En dan kom ik weer terug bij dat eerste bijbelgedeelte dat we lazen.

Over die kinderen die bij Jezus gebracht worden.

Door wie gebeurt dat eigenlijk?

Door de moeders, denken wij allemaal.

Zo hebben we dat al geleerd op de kleuterschool:

eens brachten de moeders hun kinderen bij Jezus... zongen we.

En toch blijkt uit het Grieks dat het juist de vaders zijn die dit doen.

Ja, de moeders kwamen misschien wel mee.

Maar de vaders brengen hun kinderen bij Jezus.

Zoals juist zij in het oude verbond ook de taak hadden om hun kinderen van God te vertellen, en hen te leren hoe ze voor God moesten leven.

Maar dan zegt Jezus in het nieuwe verbond dus niet:

hoor eens, die tijd is voorbij, laat die kinderen thuis, en luister zélf...

Want het komt nu aan op persoonlijk geloof, en verder niet.

Nee, dit is nu precies de nieuwe invulling van hun opvoedingstaak:

hun kinderen opvoeden voor God, dat wordt vanaf nu: ze brengen bij Jezus, en ze heel bewust door Hem laten zegenen.

Zegt dit wat over de doop?

Niet direct misschien, maar toch méér dan je zou denken.

Allereerst volgt bij alle drie de evangelisten pal hierop het verhaal van de rijke jongeling.

En dat zou erop kunnen wijzen dat Jezus zeggenschap wil hebben over je kinderen én je bezit.

In de tijd van het NT werd zekerheid niet alleen gevormd door bezit, maar ook door kinderen.

Kinderen konden (ja moesten!) later immers voor de ouders zorgen!

Jezus wil dus zeggenschap hebben over ál je menselijke zekerheden.

Hij wil niet dat je die hebt lós van Hem.

Je hebt je kinderen alleen om ze tot Jezus te brengen,

en daarin te erkennen: ze zijn niet van ons, maar van U.

Dat is nou precies wat je doet als je je kind ten doop houdt!

En dan nóg een reden waarom deze geschiedenis wat zegt over de doop.

Lucas heeft zijn evangelie geschreven toen dat van Matteüs en Marcus al lang en breed in omloop waren.

En er al een christelijke kerk is ontstaan.

Uitgerekend Lucas spreekt dan in dit verhaal niet over kinderen maar over 'zuigelingen'.

Baby'tjes dus.

En hij zegt dan heel nadrukkelijk: óók die waren erbij.

Hij weet dus dat er ook wel wat oudere kinderen bij waren, peuters zeg maar.

Maar zij niet alleen: zelfs baby's werden bij Jezus gebracht om door Hem te worden gezegend!

Voor het verhaal was het niet nodig om dit zo nadrukkelijk te noemen.

Waarom doet hij het dan toch?

Het moet haast wel zijn dat hij daarmee wil onderstrepen waarom de baby's in de kerk van die tijd werden gedoopt.

*

Broeders en zusters, de doop vraagt om geloof.

Laten we dat niet vergeten, als we álle reden hebben om onze kinderen te dopen.

Zij horen er helemaal bij, jazeker.

Maar niet als een soort recht, en als een soort levensverzekering.

Aan ons de taak om hen bij het opgroeien hun doop te leren verstaan.

Hen te leren zien hoe hun leven staat of valt met de zegen van Jezus Christus.

Zijn dood voor onze zonden, Zijn opstanding voor ons leven.

Wat moeten we doen om gered te worden?

Vertrouw op God, vertrouw op de Here Jezus,

en u zult gezegend zijn, u en uw hele huis.

Groot èn klein.

Amen!

J.J. Meijer, Enschede,

7 februari 2004